

پرسی وضعیت حقوقی شاغلین

(تحت شمول قانون کار در بخش دولتی)

مؤلف:

مریم جاشونیاى حجازى

میرشانه	: ۱۳۶۳ - جاشونیای هرمزی، مریم
عنوان و نام پدید آور	: بررسی وضعیت حقوقی شاغلین (تحت شمول قانون کار در بخش دولتی) / مولف: مریم جاشونیای هرمزی / ویراستار: سهراب سعیدی
مشخصات نشر	: ۱۳۹۷ ق م: اسماعیلیان
مشخصات ظاهری	: ۱۵۴ ص: ۱۴/۵/۲۱۰۵/۱۵۴
وضعیت فهرست	: فیا
نویسی	: کتابنامه: ص: ۱۴۹-۱۵۴
یادداشت	: کار و کارگری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Labor laws and legislation -- Iran
موضوع	: سازمان‌های دولتی -- ایران -- کارکنان
موضوع	: Administrative agencies -- Iran -- Employees
ردیف کتاب	: ۱۳۹۷ ف ب ح / KM111270
ردیف	: ۳۴۴،۵۵۱
شماره کتابشمار	: ۵۱۶۲۱۹

نام کتاب: بررسی وضعیت حقوقی شاغلین

(تحت شمول قانون کار در بخش دولتی)

نویسنده: مریم جاشونیای هرمزی

ناشر: اسماعیلیان

ویراستار: سهراب سعیدی

طرح جلد: یونس دهقان

حروفچینی: صمد الله قویدل محمدی دهوسطی

صفحه آرای: پرستو امیری

چاپخانه: نینوا / قم

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۳۹۷-۷۸-۱

ناظر و نماینده انتشارات در استان هرمزگان: سهراب سعیدی

۰۹۳۳۹۰۱۵۳۵۵ ☎

تقدیم به

پدر مهربانم:

که در سختی ها و دشواری های زندگی همواره یاورمی و سوز و فداکار و پشتیبانی

محکم و مطمئن بر ایمن بوده اند.

مادر عزیزم:

که هر لحظه و در هر مرحله سار و ساز عشق چشمانشان سیراب می کنند.

همسر:

که همیشه همراه و یاورم بوده است؛ آنکه آفتاب مهرش در آستانه قلمم،

پهچان پایرجاست و هرگز غروب نخواهد کرد.

فرزندم:

امیدبخش جانم که آسایش او آرامش من است

تقدیم به همه کارگران این روز و بوم

خداوند رو شاکر هستم که این توفیق را به من حقیر عنایت کرد تا کتابی را تحت عنوان بررسی وضعیت حقوقی شاغلین مشمول قانون کار به چاپ برسانم... انگار همین دیروز بود که برای مطالبه حق و حقوق همسرم به هر دری می‌زدیم با تمام ناملایمات‌ها و سختی‌های راه جنگیدیم... خیلی از روزها دلان شکست و اشک مان جاری شد از بی عدالتی‌ها و از جواب‌های بی منطقی که بعضی از مدیران می‌دادند خیلی از چراها؟ در ذهن و خاطرمان ماند که هنوز بی جواب مانده است... در طول این راه تمام اعتراض‌هایم را بر روی کاغذ آوردم و برای خودم نوشتم و بارها تکرار کردم که اگر روزی دست تقدیر مرا نیز به چنین جایگاهی رساند به خود مغرور نباشم و این روزها را هرگز فراموش کنم. امید است که روزی برسد که هیچ کارفرمایی حق هیچ کارگری را ضایع نکند چرا که مادر جامعه است و سکوت و عدم اعتراض کارگرانی هستیم که به علت ترس از دست دادن شغل و کار خود را با نا اقلی کار رو که ناشی از زیر پا گذاشتن قانون کار می‌باشد رو تحمل میکنند و با آرزوی اینکه زودتری بر سر مراجع ذیصلاح چه در مرحله بدوی و اداره کار و چه در مراجع قضایی توجه خاصی به کارگران نباشد و بسیاری از این کارگران نسبت به حق و حقوق خویش آگاهی ندارند و با ورود به این مراجع راهنمایی کمک بیشتری نیاز دارند خصوصاً اداره کار یا نظارت بیشتر به کار کارفرمایان سخت‌بزرگی می‌تواند به مجموعه کارگری داشته باشد

به فردایی روشن و پر از مهریانی

مقدمه

یکی از مسائل مهم اجتماعی که با نظم عمومی ارتباط تنگاتنگ دارد، روابط کارگران و کارفرمایان است و اقتضای عقل آن است که قانونگذار هیچ کدام از روابط کار را که به موجب آن بخشی از افراد جامعه در خدمت بخش دیگری به حال خود رها نکرده است. تنها آن دسته از کارکنان دولت از شمول قانون کار خارجند که مشمول قوانین استخدامی خاص مانند قانون مدیریت خدمات کشوری، و یا قوانین استخدامی نیروهای مسلح، قضات، اعضای هیئت علمی دانشگاهها، وزارت اطلاعات، وزارت امور خارجه و مجلس شورای اسلامی باشند. بنابراین هر یک از کارگزاران و خادمان دولت که مشمول قوانین خاص مذکور نباشند خود به خود مشمول قانون عام کار می شوند؛ از این رو هدف پژوهش حاضر بررسی وضعیت حقوقی شاغلین تحت شمول قانون کار در بخش دولتی است. روش تحقیق به شیوه توصیفی-تحلیلی برگرفته از منابع و اسناد کتابخانه‌ای معتبر می باشد که در نهایت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتایج حاصل می دهد. با اینکه اشخاص مشمول قانون کار مشمول نظام کارگری و کارفرمایی بوده و عمدتاً خارج از ساختار سازمانی سازمان های عمومی دولتی و یا در ساختار آن سازمان ها قرار دارند باای ن وجود مطابق با ماده ۱۲۴ قانون مدیریت

خدمات کشوری امکان به کارگیری نیروی انسانی مطابق با قانون کار در دستگاه‌های اجرایی میسر است.

بخشی از کارکنان دولت و مؤسسات عمومی غیردولتی را کارگران تشکیل می‌دهد. لکن در قوانین استخدامی ایران، معیار و ملاک روشنی برای تشخیص کارگران شاغل در بخش دولتی از غیر آنان ارائه نگردیده است. با تشریح شمول قانون کار و این که طبق مفهوم مخالف ماده ۱۸۸ قانون کار، کلیه انسانی که شمول قانون استخدامی خاص نباشند مشمول قانون کار خواهند بود. سعی می‌شود با معرفی و تحلیل وضعیت آن دسته از کارکنانی که مشمول قوانین با مقررات استخدامی خاص هستند نشان دهد که کدام بخشها از شمول قانون کار محروم بوده و دامنه شمول قانون کار نسبت به واحدهای دولتی و عمومی (غیردولتی) تا که گسترش یافته است. همچنین روشن شد که نه تنها معیارهای ثابت و نوعی برای تشخیص کارگران شاغل در بخش دولتی وجود ندارد، بلکه پراکندگی و سردرگمی عجیبی از لحاظ مقررات حاکم برای بخش عمومی وجود دارد. پیشنهاد می‌شود که یک قانون جامع اداری که در آن اقسام کارکنان دولت به تبعیت حقوقی (استخدامی) حاکم بر هر گروه از آنها دقیقاً مشخص شده و تصویب گردد و یا اساساً یک قانون استخدامی واحد وضع شود که هم کارکنان بخش عمومی و هم شاغلین بخش خصوصی را توأمان پوشش دهد. باینکه اشخاص مشمول قانون کار مشمول نظام کارگری و کارفرمایی بوده و عمدتاً خارج از ساختار سازمانی سازمان‌های عمومی دولتی و یا در حاشیه آن سازمان‌ها قرار دارند باینوجود مطابق با ماده ۱۲۴ قانون مدیریت خدمات کشوری امکان به کارگیری نیروی انسانی مطابق با قانون کار در

فهرست

۱۲.....	فصل اول.....
۱۲.....	مبانی و مفاهیم نظری.....
۱۳.....	حقوق کار.....
۱۳.....	قرارداد کار.....
۱۹.....	طرفین قرارداد کار.....
۱۹.....	کارگر.....
۲۲.....	- کارفرما.....
۲۵.....	کارگاه.....
۳۰.....	کارگاه خانوادگی.....
۳۱.....	- کارگاه مشمول قانون کار.....
۳۱.....	- کارگاه مشمول قانون کار.....
۳۱.....	- کارگر.....
۳۱.....	- کارگر ساده: (Unskilled Worker).....
۳۲.....	- کارگر ماهر: (Skilled worker).....
۳۲.....	- کارگر نیمه ماهر: (Semi-skilled Worker).....
۳۳.....	بیکار: (Unemployment).....
۳۳.....	- بیکاران یا تعریف سازمان بین المللی.....
۳۴.....	- حوزه مشمول قانونکار.....
۴۴.....	- تعطیلات رسمی.....
۴۵.....	- نوبت کاری.....
۴۶.....	- اضافه کاری.....
۴۶.....	- طبقه بندی مشاغل.....
۴۸.....	- بهره‌وری.....
۴۹.....	فصل دوم.....
۴۹.....	شمول قانون کار و شاغلین دولتی.....
۵۰.....	حقوق کار.....
۵۰.....	- اصل مشمول قانون کار و استثنای آن.....
۵۵.....	- تعلیق قرارداد کار.....
۵۵.....	- اراکان تعلیق.....
۵۹.....	- دوره آزمایشی در قرارداد کار.....
۶۱.....	- مشخصات حقوق کار.....

- ۶۱ - جدید و امروزی بودن علم حقوق کار
- ۶۱ - پویایی حقوق کار
- ۶۲ - دو جنبه بودن حقوق کار
- ۶۳ - حمایت آمیز بودن حقوق کار
- ۶۴ - امری یا الزامی بودن حقوق کار
- ۶۴ - انعطاف پذیری مقررات قانون کار
- ۶۵ - حقوق بنیادین کار و امنیت شغلی
- ۶۷ - مفاهیم کلیدی و مؤثر در احراز رابطه کارگری و کارفرمایی
- ۷۲ - شرایط کار نوجوانان
- ۷۳ - شرایط کار زنان
- ۷۵ - شرایط کار نوجوانان
- ۷۶ - مصادرات شیء قرارداد کار
- ۷۸ - حقوق جمعی و حقوق کار
- ۸۴ - جبران ضررت و پرداخت مزایای پایان کار
- بند اول: نهادهایی که بر اساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی از شمول قانون
- ۸۶ کار خارج گردیده اند
- ۸۶ - یک - دانشگاه آزاد اسلامی
- ۸۹ - دو - سایر دانشگاهها و مؤسسات عالی تعلیمات
- ۹۱ - بند دوم: نهادهای انقلابی
- ۹۲ - بنیاد شهید
- ۹۲ - کمیته امداد امام خمینی (ره)
- ۹۲ - سازمان تبلیغات اسلامی
- ۹۲ - نهاد ریاست جمهوری
- ۹۳ - نهضت سوادآموزی
- ۹۳ - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- ۹۳ - جهاد دانشگاهی
- ۹۳ - بنیاد پانزده خرداد
- ۹۵ - بند سوم - کارکنان شهرداری
- ۹۶ - بند چهارم - کارکنان بانکها
- بند پنجم - کارکنان شرکت های بیمه
- ۹۸ - بند ششم - کارکنان خرید خدمتی
- بند هفتم - کارکنان شرکت های دولتی
- ۱۰۳ - بند هشتم - کارکنان مدارس غیر انتفاعی

- بند نهم - دهیاران و کارکنان دهیاری‌ها ۱۰۴
- بند دهم - کارکنان سازمان تامین اجتماعی ۱۰۵
- بند یازدهم - کارکنان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ۱۰۶
- بند دوازدهم - کارکنان آستان قدس رضوی ۱۰۶
- بند سیزدهم - مشاورین و کارشناسان ادارات ۱۰۷
- بند چهاردهم - اشتغال بازنشستگان و مسئله شمول قانون کار ۱۰۷
- فصل سوم ۱۰۹
- نظام حقوقی شاغلین دستگاه‌های دولتی ۱۰۹
- مقدمه ۱۱۰
- قانون کار - اجرای قرارداد کار ساعتی یا قرارداد کار معین ۱۱۲
- مبحث دوم - کارکنان نظام استخدامی در ایران ۱۱۴
- مبحث سوم - نظام نقش دولت در ارتباط با کارگران بخش خصوصی و کارگران دولت در قانون کار ۱۱۷
- بند اول - تفاوت روابط حقوقی دولت با کارمندان و کارگران خود ۱۱۹
- بند دوم - معیارهای تشخیص کارمندان از کارمندان دولت در قانون کار ۱۲۰
- نظام حقوقی کارکنان نهادهای انقلاب و شمول قانون کار ۱۳۰
- کارکنان شرکت‌های تحت پوشش مؤسسات عمومی غیر دولتی و قانون کار ۱۳۳
- کارکنان شرکت‌های دولتی و نظام حقوقی کار ۱۴۲
- کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی و شمول قانون کار ۱۴۶
- منابع و مآخذ ۱۴۹
- الف - کتابنامه ۱۴۹
- ب - مجلات و نشریات ۱۵۳
- ج - منابع خارجی ۱۵۴

دستگاه‌های اجرایی میسر است. گاه ممکن است میان طرفین رابطه استخدامی اختلافی حاصل شود که ناشی از تضییع حقوق استخدامی مستخدم باشد؛ به همین علت برای رسیدگی به شکایات استخدامی هر یک از مستخدمین بخش عمومی و خصوصی مطابق با قوانین جمهوری اسلامی ایران مرجعی صالح پیش‌بینی شده است. به گونه‌ای که رسیدگی به شکایات استخدامی کارمندان دولت مطابق با بند ۳ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ در صلاحیت دیوان عدالت اداری و رسیدگی به شکایات استخدامی کلیه مشمولین قانون کار مصوب ۱۳۶۹ در صلاحیت مراجع دادرسی کار (هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف کارگر و کارفرما) است اگرچه این افراد در بخش دولتی مشغول به خدمت باشند.

این کتاب در سه فصل تنظیم شد، اس‌ب فصل اول به مبانی و مفاهیم نظری می‌پردازد. فصل دوم در مورد اصول قانون کار و شاغلین دولتی بحث می‌کند و در نهایت فصل سوم به نظام حقوقی شاغلین در دستگاه‌های دولتی اختصاص دارد. در پایان از تمام عزیزانی که در تهیه و رسیدن این کتاب مرا یاری دادند سپاسی هر چند کوچک بجای می‌آورم.

با احترام - مریم جاشونیای هرمزی - سینا، فروردین ۹۷